

Landelijk socialistisch vrouwencongres, Brussel, 25 - 26 juni 1938

EDITO

Een tuin vol rozenperken

Vrouwengeschiedenis is "in" en terecht : vrouwen dragen de helft van de geschiedenis op haar schouders en overigens de ganse mensheid in haar schoot.

Het is omwille van die fundamentele wending in de geschiedschrijving, niet omwille van een modieuze trend, dat **BROOD & ROZEN** een themanummer wijdt aan vrouwengeschiedenis.

Wat **BROOD & ROZEN** aanbiedt is een boeket vrouwengeschiedenis, met veel rozen, hier en daar een stekelige doorn, maar zonder onkruid. Een aantal auteurs werden aangezocht, specialisten op deelterreinen. Eetbaar, goed gekneet brood : voor elk wat wils. Vanuit verschillende invalshoeken belichten de bijdragen de verhouding tussen feminisme, vrouwenbeweging en andere sociale en emancipatiebewegingen. Nele Bracke opent met een onderzoek naar de houding van de Belgische Werkliedenpartij ten opzichte van vrouwenarbeid en "de vrouw aan de haard". Denise De Weerd en Wis Geysen geven een overzicht van wat er de laatste jaren op het vlak van vrouwengeschiedenis is gepresenteerd in "Hoe het was, hoe het is en hoe het zal zijn". De bijdrage van Gita Deneckere raakt een methodologisch aspect aan van vrouwengeschiedenis in het bijzonder maar ook van

geschiedschrijving in het algemeen : de "psycho-history", de toepassing van psychoanalytische concepten in het historisch onderzoek. Zij plaatst daarbij kanttekeningen bij de traditionele feministische kritiek op Freud en de freudiaanse methode. Brigitte De Mulder bekijkt in haar artikel - aan de hand van studies van Korff en Hobsbawm - wat de iconografische bronnen ons bieden aan beeldvorming van man en vrouw in de socialistische beweging. Het werd een verhaal - om het wat lapidair uit te drukken - over miserabilistische moederfiguren en gedeseksualiseerde rode godinnen, over ideale vrouwentypes en naakte mannentorso's.

Sylvia Van Peteghem toont ons hoe een buitenstaander, de journaliste Sanders-Van Loo, de Gentse socialistenwereld bekeek. Haar bijdrage is een aanleiding om vrouwen in de vroegere journalistiek - een "vergeten" groep - in de schijnwerper te plaatsen. Guy Vanschoenbeek maakt rond het levensverhaal van de socialiste en feministe Emilie Claeys een "kleine oefening in historische kritiek", met als hamvraag : "werd zij al dan niet uit de partij gezet ?" Denise De Weerdts heeft dan weer aandacht voor de rol van bekende en minder bekende vrouwen in het leven van Camille Huysmans, "de man van Stockholm", naar aanleiding van de publicatie van de recente Huysmansstudie van Wim Geldolf.

Paule Verbruggen maakt, gekoppeld aan een korte schets van de geschiedenis van de socialistische vrouwenbeweging, een stand van zaken op van "bronnen voor de vrouwengeschiedenis in het archief van het AMSAB". Katrien Cuypers, Wis Geysen en Johan Neyt tonen aan de hand van de bibliotheekaanwinsten in 1996, aan hoe het AMSAB minstens een aanvullende rol speelt in het werk dat verricht wordt in andere (vrouwen)archieven en documentatiecentra als RoSa en Amazone. *BROOD & ROZEN* besteedt voorts ook aandacht aan twee lopende onderzoeksprojecten in het AMSAB. Gekoppeld aan een grootscheeps onderzoeksprogramma rond socialisme en feminisme in tien Europese landen, werkt een AMSAB-team onder leiding van Denise De Weerdts aan een geschiedenis van de Socialistische Vooruitziende Vrouwen. Het tweede

project is een bijdrage van het AMSAB tot het Museum van de Sociale Strijd en draagt de titel "Wij zijn het nieuwe geslacht", in de wandel "seks en socialisme". Daarin wordt gepeild naar de houding(en) van socialisten ten opzichte van items die alle draaien rond de begrippen seksualiteit en emancipatie van de seksen. De meervoudsvorm - houdingen, socialisten - duidt reeds aan dat het AMSAB in deze de socialistische beweging niet als een monoliet beschouwt, maar als "a house with many rooms", waarin vele meningen en houdingen al dan niet vreedzaam wedijveren, zoals ook Nele Bracke terecht aangeeft in haar beschouwingen over de vrouwenarbeid. Naast het thema vrouwengeschiedenis schrijven Michel Vermote en Wouter Steenhaut een vervolg op de story van de Belgische archieven in Rusland. Bart De Wilde en Guy Vanschoenbeek "herdenken" 75 jaar achturedag en afschaffing van artikel 310 (erkenning van het stakingsrecht), én 60 jaar betaald verlof en Volksfrontgedachte. Tot slot van dit overzicht : U krijgt na het verhaal van "Brood en rozen", ook tekst en uitleg bij het gelijknamige lied.

Dit themanummer kan uiteraard geen kant-en-klare "socialistische vrouwengeschiedenis" bieden, laat staan vrouwengeschiedenis in al haar rijkdom. *BROOD & ROZEN* bespeelt slechts enkele toetsen : wat gedaan is, wat nog te doen staat, hoe het kan gedaan worden. Maar het past in de verruiming van het algemene onderzoeksproject van het AMSAB. Ook *BROOD & ROZEN* wil duidelijk "een huis met vele kamers" zijn, beter nog : een tuin met vele, mooie rozenperken.

Ik kan dit mooie initiatief dan ook enkel met warme sympathie verwelkomen.

Anne Van Asbroeck

Vlaams Minister van Brusselse
Aangelegenheden en Gelijke -Kansenbeleid